
SAKSFRAMLEGG

Til:
Fakultetsstyret for Det helsevitenskapelige fakultet

Møtedato:
21.06.2021

Sak:

Justert flerårig budsjettfordelingsmodell Helsefak fra 2022

Innstilling til vedtak:

1. Fakultetsstyret vedtar forslag til justert budsjettfordelingsmodell for Helsefak slik det fremkommer av saksfremlegget og implementerer modellen fra budsjettfordeling 2022.

Bakgrunn:

1. Innledning

Fakultetsstyret vedtok i FS 27/17 en flerårig budsjettfordelingsmodell for Helsefak¹. Modellen ble implementert fra budsjettåret 2018. Den flerårige modellen har gitt mye nyttig styringsinformasjon til fakultetet og vist seg å være et godt planleggingsverktøy. Ved budsjettfordeling 2021² pekte imidlertid fakultetsledelsen på enkelte momenter i modellen som bør justeres. Denne saken fokuserer på justeringer som foreslås innarbeidet i fakultetets budsjettfordelingsmodell og ikke modellen i sin helhet. Justeringene i modellen har begrensede økonomiske konsekvenser for instituttene.

2. Modellens formål

Budsjettfordelingsmodellen er utarbeidet for å fordele inntekter fra kunnskapsdepartementet på en transparent og forutsigbar måte, men også som et strategisk verktøy for så vel instituttledelse, som fakultetsledelse og fakultetsstyre. En flerårig ramme gir mer fleksibilitet og mulighet til langsiktig og strategisk planlegging. Disse prinsippene ligger også til grunn for justeringene som nå foreslås.

3. Forslag til justeringer

¹ FS 27/17 Flerårig budsjettfordelingsmodell Helsefak, ephorte ref 2017/2189-15

² FS 28/20 Budsjettfordeling 2021 og planleggingsrammer for 2022-2025 for Det helsevitenskapelige fakultet, ephorte ref 2020/1441-11

Rekrutteringsstillinger

På hele UiT har vi hatt stort fokus på avsetninger de siste årene, etter beskjed fra KD om å redusere disse. En betydelig del av fakultetets avsetninger består av midler til rekrutteringsstillinger. I UiT sin budsjettfordelingsmodell settes det årlig av midler i et fond for rekrutteringsstillinger tildelt fra KD. Midler fordeles ikke videre til fakultetene i den årlige hovedfordelingen, men fordeles i selvstendige styresaker.

Helsefak har tidligere inkludert rekrutteringsstillingene i sin interne budsjettfordelingsmodell, for å gi instituttene et mer komplett bilde av de økonomiske rammene. Vi ser imidlertid at dette medfører en del avsetninger på instituttnivå og utfordringer i oppfølgingen av tildelingene fra UiT, grunnet deres endrede rutiner for tildeling. Av den grunn foreslo fakultetsledelsen i Helsefak sin interne budsjettfordeling for 2021 at rekrutteringsstillinger tildelt fra universitetets pool flyttes ut av budsjettfordelingen. Midler til rekrutteringsstillinger vil fremover tildeles løpende etter bekreftet tilsetting og i tråd med de til enhver tid gjeldende rutinene på UiT.

Etter nærmere gjennomgang foreslår fakultetsledelsen at også historiske rekrutteringsstillinger³ og avsetningsfinansierte rekrutteringsstillinger⁴ holdes utenfor budsjettfordelingen og følges opp sammen med stillingene i poolen. Dette vil ikke ha økonomiske konsekvenser for instituttene og bidra til en mer helhetlig oppfølging av rekrutteringsstillingene.

Strategiske midler

Fakultetets strategiske midler beregnes som 3,5% av fakultetets totale ramme minus internhusleien. Da rekrutteringsstillingene frem til nå har vært en del av fakultetets modell, har disse vært beregnet som en del av den totale rammen. Når vi nå foreslår å ta rekrutteringsstillingene ut av modellen, vil da også grunnlaget for beregning av de strategiske midlene reduseres.

Rekrutteringsstillingene fra poolen ble i budsjettfordeling 2021 tatt ut av fakultetets fordeling. Denne modellendringen medførte en reduksjon i strategiske midler på 1,4 mill. kr for 2021. Samtidig besluttet man at den strategiske potten skulle kompenseres med 1,4 mill. kr for 2021, i påvente av et forslag til permanent løsning.

Når vi nå foreslår at også historiske rekrutteringsstillinger og avsetningsfinansierte rekrutteringsstillinger flyttes ut av modellen, medfører dette en ytterligere reduksjon i

³ Hjemler tidligere tildelt fakultetene over basis som har ligget fast i tildelingen til fakultetet. Disse vil nå trekkes inn til nivå 1 ved utgangen av inneværende finansieringsperiode og vil for fremtiden inngå i universitetets pool.

⁴ Stillinger finansiert av fakultetets avsetninger. Øremerket tildeling til instituttene ut over stillinger tildelt fra universitetet. Ordningen er gjeldende for én finansieringsperiode.

fakultetets strategiske midler. Hadde dette vært implementert i 2021 ville endringer tilknyttet rekrutteringsstillinger samlet utgjort 1,8 mill. kr.

Fakultetsledelsen foreslår at modellen opprettholdes og at strategiske midler fortsatt skal utgjøre 3,5% av fakultetets ramme, selv om dette medfører et noe redusert strategisk handlingsrom. Dette begrunnes med at til tross for at de strategiske midlene har vært fullt ut disponert i budsjettene de siste årene, har man ikke lyktes med å gjennomføre all planlagt aktivitet. Ved årsslutt 2020 var 5,9 mill. kr av den strategiske potten udisponert. For 2019 utgjorde udisponert beløp 4,7 mill. kr. Begge årene hadde man i tillegg planlagt med å disponere langt over avsatt ramme. Avvik fra planene overstiger derfor disse beløpene. Det antas dermed at en slik reduksjon ikke vil medføre mindre handlingskraft.

Samarbeidsmidler

Fellesadministrasjonen har over tid budsjettet med såkalte samarbeidsmidler som brukes til samarbeid med kommuner og helseforetak om praksis. Per i dag videreføres et historisk avsatt beløp, som var beregnet ut fra antall studenter. Ved en betydelig økning av studenter, samt opprettelse av nye studier, mener fakultetsledelsen at den videre ordningen med samarbeidsmidler bør vurderes. Det er igangsatt et arbeid for å utforme en ny modell knyttet til dette. Modellen vil fremmes i et fakultetsstyret ved en senere anledning og innarbeides i fakultetets budsjettfordelingsmodell dersom dette blir vedtatt.

Balansering budsjettfordeling

Fra implementering av dagens budsjettfordelingsmodell i budsjettåret 2018, har det årlig oppstått avvik mellom tildelingen fra nivå 1 og den interne fordelingen på fakultetet. Avviket oppstår både grunnet revidering av budsjettfordelingen på UiT og fordi Helsefak implementerer kutt etterskuddsvis. UiT har signalisert at de i mindre grad vil revidere budsjettfordelingene sine fremover. Fakultetsledelsen vil foreslå at Helsefak speiler tildelingen fra UiT det enkelte år slik at differanser vil oppstå i mindre grad.

Fakultetsledelsen vil videre foreslå at historiske avvik fra tidligere år balanseres i budsjettfordelingen 2022. Av fakultetets modell fremkommer det at rammeendringer hvor det ikke ligger føringer for spesifikke nøkkelfordelinger, vil fordeles ut fra en nøkkel basert på andel av fakultetets prototype 10 ramme. Denne nøkkelen bør benyttes så fremt det ikke foreligger vurderinger som tilsier andre fordelinger. Det kan eksempelvis foreslås at enkelte fagmiljø styrkes, fremfor en nøkkelfordelt rammeøkning. Et forslag for fordeling av disse midlene vil presenteres for fakultetsstyret i sak om budsjettfordeling 2022 og planleggingsrammer 2023-2026. En endelig størrelse på avviket som skal innarbeides vil foreligge etter UiTs budsjettfordeling for 2022.

Flerårighet

Dagens budsjettfordelingsmodell tar utgangspunkt i en planleggingsperiode på 6 år, hvor år 0 speiler fjorårets avsetninger, tildelingen i år er basert på faktisk aktivitet 2 år tilbake i tid og år 2-5 er planleggingsrammer basert på estimat. Negative avsetninger i år 0 må hentes inn i løpet av de påfølgende 5 årene, mens positive avsetninger vil øke handlingsrommet i kommende år. En flerårig planleggingsramme åpner opp for at man kan budsjettere med kostnader som overstiger summen av prototype 10-avsetninger og prototype 10-inntekter det enkelte budsjettår, men at budsjettet skal gå i balanse innenfor en 6-års periode. Etter implementering av modellen har det kommet nye føringer som utfordrer dette prinsippet.

I 2018 ble det innført måltall for avsetninger på Helsefak⁵. Dette utfordrer prinsippet om at enhetene disponerer egne prototype 10-avsetninger fritt, så lenge disse budsjetteres i balanse over perioden. Ved å sette et tak på avsetningene, settes det samtidig et tak på hvor mye en enhet kan overbudsjettere et enkelt år.

Av brev fra universitetsledelsen⁶ fremkommer det en innstramming av økonomioppfølgingen på UiT for å sikre at man vil være i stand til å avlegge regnskap uten negative avsetninger. Selv om krav fra KD gjelder organisasjonen som helhet, kan det synes som UiT vil følge dette opp med lignende krav for fakultetene. Dette medfører at man i langt mindre grad kan forskuttere inntekter, da dette kan medføre negative avsetninger i en periode. UiT har per dato ikke utformet nye interne retningslinjer for å følge opp dette, men det synes tydelig at fakultetets budsjettfordelingsmodell må tilpasses stadig endrede ytre rammer.

Fakultetsledelsen vil derfor foreslå enkelte omformuleringer av prinsippene knyttet til flerårighet, hvor man opprettholder den flerårige planleggingshorisonten, men at budsjettene må tilpasses de til enhver tid gjeldende prinsippene for budsjettering og avsetninger på UiT og på fakultetet. Dette innebærer også at fakultetsledelsen kan vurdere å omdisponere avsetninger i henhold til gjeldende prinsipper for håndtering av avsetninger. Enhver overbudsjettering må vurderes ut fra retningslinjer og samlet økonomisk risiko.

Endringer i føringer knyttet til budsjetter og oppfølging av økonomien på enhetene synes mer hensiktsmessig å kommunisere gjennom brev til enhetene, oppdaterte budsjettprinsipper eller årlig budsjettfordeling, fremfor gjennom en budsjettfordelingsmodell.

4. Oppsummering

Justeringene som er foreslått i denne saken er innarbeidet i vedlagt modellbeskrivelse. Endringene gjøres i stor grad for å oppdatere modellen i henhold til gjeldende retningslinjer og rammeverk, samt søke en smidigere økonomioppfølging og enda mer transparent modell. En opprettholdelse av beregningen av fakultetets strategiske midler medfører

⁵ FS 36/18 Håndtering av avsetninger ved Helsefak, ephorte ref 2018/1041-17

⁶ Forberede innføring av ny nasjonal retningslinje for disponering av avsetninger, ephorte ref 2021/1222-1

mindre midler til strategiske prioriteringer, men den reelle påvirkningen på fakultetets handlingsrom anses som minimal. En balansering av fakultetets budsjettfordeling vil bidra til økt permanent handlingsrom, men fordeling av dette handlingsrommet vil ikke vedtas før i fakultetets budsjettfordeling for 2022.

Thrina Loennechen
dekan

Kjetil Kvalsvik
fakultetsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Saksbehandlere: seksjonsleder Ann-Sofie Rydningen og seniorrådgiver Kine Nilsen, Seksjon for organisasjon og økonomi

Vedlegg

1 Modellbeskrivelse justert flerårig budsjettfordelingsmodell Helsefak fra 2022